

คุณภาพคน คุณภาพงาน คุณภาพการศึกษา

สุพิมล ศรศักดิ์*

บทนำ

ในสังคมปัจจุบันหากพูดถึงการดำเนินชีวิตก็มักจะเกี่ยวโยงไปหาระบบเศรษฐกิจ หากพูดถึงเรื่องการศึกษา ก็มักจะถกถึงเรื่องคุณภาพการศึกษา แล้วคุณภาพของคนอยู่ที่ไหน ก็จะได้คำตอบที่ย้อนไปคืออยู่ที่การศึกษา ถ้ามองว่าการศึกษาใครเป็นผู้จัด ได้มาตรฐาน มีคุณภาพหรือไม่ อยู่ในยุคใด หากอยู่ที่คน ที่สถานศึกษา ระบบบริหารจัดการหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องก็น่าจะพอเพียงพอต่อการยอมรับได้ว่ามีคุณภาพ แล้วทำไมต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งที่มีระบบชัดเจนดังกล่าว หรือเพราะความไม่มั่นใจในระบบที่มีอยู่ หรือการไม่ดำเนินการตามระบบอย่างจริงจังและต่อเนื่อง หรือการคิดว่าเป็นภาระเพิ่มจากงานปกติ หรือเพราะการเปรียบเทียบมาตรฐานการศึกษากับต่างประเทศ ที่บอกว่าเป็นระบบสากล จะอย่างไรก็ตามกาลเวลาหมุนไป โลกเปลี่ยนแปลง คนเปลี่ยนตาม ภายใต้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หลักการปฏิรูปการศึกษา ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เหล่านี้ก็ล้วนเป็นระบบและกลไกที่นำไปสู่การทำให้การศึกษามีคุณภาพ

การประกันและคุณภาพ

การประกัน ภาษาอังกฤษใช้คำว่า Assurance และพจนานุกรมใช้คำว่า Insurance ซึ่งแปลว่า “การให้ความมั่นใจ” ส่วนการประเมินจะใช้คำว่า Assessment ถ้ามองว่าจะประกันอะไร ที่เราเข้าใจกันโดยทั่วไปคือการประกันชีวิต ประกันอุบัติเหตุ ประกันสุขภาพ ประกันความเสียหาย ฯลฯ นั่นก็หมายความว่า ชีวิตหนึ่งที่เกิดขึ้นมา

* พธ.บ. (สังคมศึกษา) กศ.ม.(บริหารการศึกษา) อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป มจร. วิทยาเขตอุบลราชธานี

๔๗๐ รวบรวมบทความทางวิชาการ เรื่อง “มหากุหาวิชาการ”

ต้องมั่นใจได้ว่าจะมีชีวิตอยู่ไปอย่างยืนนานจนหมดอายุขัยแล้ว จะมั่นใจได้อย่างไรว่าจะไม่เกิดอุบัติเหตุ อุบัติภัยในชีวิต ซึ่งตรงนี้ก็ไม่มีผู้ใดคาดการณ์ได้ว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับชีวิตในอนาคต เมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้นก็จะไม่ต้องลำบากในเรื่องความเป็นอยู่และค่าใช้จ่าย ด้วยความไม่แน่นอน ดังกล่าวจึงต้องมีการทำประกัน เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการดำรงชีพ ส่วนคำว่า **คุณภาพ** Quality หากแปลตามรูปศัพท์ คงหมายถึงสภาพที่ทรงไว้ซึ่งคุณค่า หรือความสมบูรณ์ หรือความเต็มรอบที่พร้อมอยู่ในตัวเอง มีลักษณะเป็นพลังพร้อมที่จะแสดงออกตามแรงผลักหรือแรงกระตุ้น คุณภาพเป็นสิ่งที่สร้างสรรค์ขึ้นได้ในตัวบุคคล

ที่มาของระบบคุณภาพ Quality

ก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ ญี่ปุ่นผลิตสินค้าที่มีคุณภาพต่ำ ราคาถูก ใช้ไม่ทน รูปแบบไม่ทันสมัย ลอกเลียนแบบของฝรั่ง หลังสงครามโลก ญี่ปุ่นพ่ายแพ้ ทำให้ระบบเศรษฐกิจตกต่ำ สหรัฐได้เข้ายึดครอง มีนโยบายที่จะฟื้นฟูด้านอุตสาหกรรมใหม่ ค.ศ.๑๙๔๖ ได้ตั้งสมาพันธ์นักวิทยาศาสตร์และวิศวกรแห่งญี่ปุ่นขึ้น โดยนายเคนอิชิ โคยานากิ และคณะ รวม ๗ คน ค.ศ.๑๙๕๐ โคยานากิ ได้เชิญ ดร.ดับเบิลยู เอ็ดเวิร์ด เดมมิง ชาวสหรัฐ มาบรรยายเกี่ยวกับการใช้หลักวิทยาศาสตร์ในการควบคุมคุณภาพ ซึ่งได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก

ต่อมา ค.ศ.๑๙๖๕ สายงานที่ไม่ใช่กลุ่มการผลิต เริ่มทำกิจกรรมกลุ่มคุณภาพ จนก่อให้เกิดการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กรขึ้น ซึ่งเรียกว่า “Company wide Quality control” (CWAC) หรือ Total Quality Control (TQC) ค.ศ.๑๙๗๐-๗๕ TQC ได้ขยายไปสู่บริษัทขนาดเล็ก กลางและกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตเรียกว่า “Construction industry และขยายไปสู่อุตสาหกรรมทางบริการ เช่นโรงแรม, ธนาคาร เป็นต้น ใน ค.ศ.๑๙๘๐ Total Quality Management คือการบริหารอย่างเป็นระบบ โดยรวมเอาทฤษฎีการควบคุมคุณภาพ เครื่องมือรูปแบบเข้าด้วยกัน จนเป็นที่แพร่หลายและได้ผลดีในญี่ปุ่น

ระบบ TQC กับ TQM ต่างกันอย่างไร

TQC เป็นระบบบริหารทั่วทั้งองค์กร มุ่งคุณภาพเป็นหลัก สร้างความพึงพอใจแก่ลูกค้า ซึ่งแต่ละตัวอักษรมีความหมายดังนี้ T = ทุกคนทุกระดับทุกหน่วยงานและทุกวัน Q = คุณภาพสินค้า คุณภาพการบริการ คุณภาพของงานประจำวัน C = การสร้างระบบสนับสนุนให้มีการปรับปรุงคุณภาพอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องจนเป็นวัฒนธรรมองค์กร TQM เกิดขึ้นที่สหรัฐ-

อเมริกาภายหลังจากที่ญี่ปุ่นใช้ระบบ TQC ประสบผลสำเร็จจนผลิตสินค้าส่งในตลาดโลก และกลายเป็นคู่แข่งสำคัญของสหรัฐฯ TQC เมื่อสหรัฐนำไปใช้ในประเทศของตนเอง จึงปรับเปลี่ยนเป็น TQM ซึ่งเป็นระบบที่มีประโยชน์ทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ทั้งสถานที่ อุปกรณ์ ขวัญและกำลังใจ และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต การให้บริการ สามารถ ลดต้นทุนการผลิต แต่คุณภาพเหนือเกณฑ์ ทำให้แข่งขันกับตลาดคู่แข่งได้ จึงได้ขยายและเป็นที่รู้จักกันทั่วโลก

ระบบ TQM กับการศึกษา

ในสหรัฐต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของวิทยาการใหม่ๆ ทำให้ความต้องการของลูกค้าที่ต้องการปรับเข้าสู่ศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งเป็นโลกของการสื่อสารทางไกล เรียนได้แม้นในโรงงานอุตสาหกรรม Computer เข้ามามีบทบาท รายวิชาเนื้อหาถูกปรับลด ผู้เรียนสามารถเลือกสถานที่เรียนได้ตามความสามารถ สำหรับการศึกษาไทย TQM เข้ามาเมื่อใดไม่แน่ชัด แต่มีนักการศึกษาพยายามที่จะปรับใช้ในการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งมีลักษณะเป็นการให้บริการ โดยมีข้อกำหนดเป็นขั้นตอนคือ

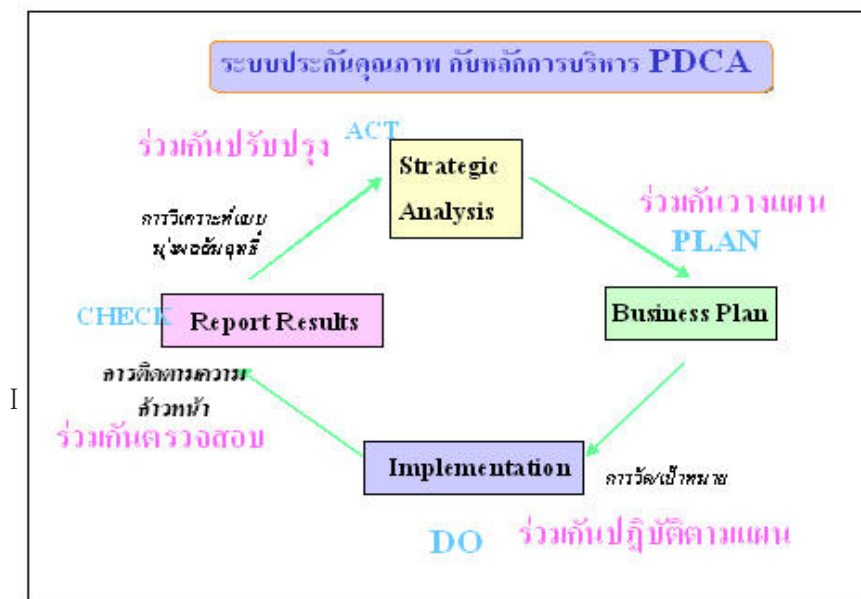
๑. ผู้บริหารศึกษาข้อมูลในสภาพปัจจุบัน เพื่อนำไปออกแบบ ในการปรับปรุงภายในสถานศึกษา
๒. กำหนดแผนการเปลี่ยนแปลง คือการนำผู้ร่วมงานมาทำความเข้าใจซึ่งกันและกันทุกคน เพื่อจะได้พูดเป็นภาษาเดียวกัน ทำงานร่วมกัน และร่วมกันคิดว่า เราต้องการให้องค์กรเป็นอย่างไรในอนาคต และจัดทำแผนกลยุทธ์ร่วมกัน
๓. จัดทำแผนยุทธศาสตร์ และนำเสนอต่อผู้เกี่ยวข้องในการนำแผนไปปรับใช้
๔. เริ่มใช้แผนกลยุทธ์ ในองค์กร พร้อมกับพัฒนาเป้าหมาย ผลประโยชน์ ของรายบุคคล
๕. ร่วมกันฉลองความสำเร็จที่ได้รับเป็นประจำ ทุกสิ้นปี

การบริหารแบบ TQM : คือการทำกิจกรรมอย่างมีระบบเชิงวิชาการและสามารถอ้างอิงทางข้อมูลได้ กิจกรรมที่เป็นระบบที่เรานำมาใช้ในประเทศเป็นที่จักกันดี คือ

๔๗๒ รวมบทความทางวิชาการ
เรื่อง “มหาจุฬาริชาการ”

๑. การบริหารโดยวงจร (Management by Cycle คือ PDCA ตามแนวคิดของ Deming
๒. การบริหารโดยข้อมูลที่เป็นจริง (Management by Facts) คือการสั่งการและตัดสินใจตามข้อมูลที่เป็นจริง ข้อมูลเกิน ๖๐% หรือทฤษฎี ๘๐/๒๐%

วงจรการบริหาร ตามแนวคิดของเดมมิ่ง ดังกล่าว ปัจจุบันเป็นที่นิยมนำมาใช้ในการบริหารจัดการในองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ต่างให้การยอมรับว่า เป็นระบบที่ดีที่สุดในเวลา

แม้ในระบบการจัดการศึกษา ก็ได้นำมาปรับใช้ถึงแม้จะมีความแตกต่างจากระบบการผลิต แต่เมื่อใช้แล้วก่อให้เกิดผลที่พึงประสงค์ ก่อให้เกิดคุณภาพต่อการศึกษาไทย ต่อมาจึงเกิดมีคำว่า การประกันคุณภาพขึ้น

การประกันคุณภาพ Quality Assurance คนไทยเริ่มรู้จักกันทั่ว เช่น การประกันคุณภาพของสินค้า การประกันคุณภาพของการบริการ การประกันคุณภาพของงาน ซึ่งเน้นที่กระบวนการผลิตเป็นหลัก แต่ปัจจุบัน คุณภาพ คือ ความพึงพอใจของลูกค้า “เน้นที่ผู้รับบริการ” แนวคิดเดิม ลูกค้า คือผู้ซื้อสินค้า แต่แนวคิดใหม่ ลูกค้าคือ ผู้ซื้อและผู้รับบริการ จึงไม่อยู่ที่การผลิตอย่างเดียว ถ้ามว่าใครเป็นผู้กำหนดคุณภาพ แนวคิดเดิม คือ ผู้ผลิตหรือผู้ให้บริการ

เรียกว่า ผลิตแล้วยึดเยียดให้ลูกค้า (Productive Push) แนวคิดใหม่ ลูกค้าหรือผู้รับบริการ เรียกว่า ตลาดเรียกร้อง (Marketing Pull) แล้วอะไรคือปัจจัยที่ทำให้ลูกค้าพึงพอใจในสินค้าและบริการถ้าไม่ใช่ ความเหมาะสมสำหรับการนำไปใช้ รูปแบบสวยงาม ความเชื่อถือได้ การใช้ได้อย่างคุ้มค่า / ใช้ได้นาน / ใช้ได้ง่าย การมีความปลอดภัยสูง การมีราคาที่เหมาะสม การส่งมอบได้รวดเร็วตรงเวลา การสะดวกและง่ายต่อการซ่อมบำรุง และการบริการหลังการขายดีและรวดเร็ว ล้วนแต่เป็นความหมายของการประกันคุณภาพ

ทำไมการศึกษาไทย ต้องประกันคุณภาพ

ประกาศที่ ๑ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ๒๕๔๒ แก้ไข ๒๕๔๕ หมวดที่ ๖ ตั้งแต่มาตราที่ ๔๗ - ๕๑ กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งภายในและภายนอก โดยเฉพาะในมาตราที่ ๔๘ นั้น ได้กำหนดชัดเจนไว้ว่า

“ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีการประกันคุณภาพ ทั้งภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมี การจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาและเพื่อรับรองการประกันคุณภาพภายนอก”^๑

ตามเจตนารมณ์ของบทบัญญัติดังกล่าว ชี้ให้เห็นว่า ทุกหน่วยงานที่จัดการศึกษาจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติ ให้เป็นมรรคเป็นผล อันจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับพ่อแม่ผู้ปกครอง ที่ส่งบุตรหลานเข้าสู่สถานศึกษา ว่าบุตรหลานของเขาจะต้องเป็นผู้มีคุณภาพเมื่อสำเร็จการศึกษา จากสถานศึกษาแห่งนี้ไป อาจถือได้ว่าเป็นคัทเอ้าท์ประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนขนาดใหญ่ที่ดีที่สุดก็ได้

^๑ กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กรุงเทพฯ โรงพิมพ์ศาสนา, พ.ศ. ๒๕๔๒

๔๖๔ รวบรวมบทความทางวิชาการ
เรื่อง “มหาจุฬาริชาการ”

ประการที่ ๒ การศึกษาไทยที่ไม่ต่อเนื่องขาดความเสมอภาค หากจะมองย้อนไปถึงอดีต การศึกษาไทย จะว่าไม่มีคุณภาพเลยก็คงไม่ใช่ เพราะการศึกษาสมัยโบราณเห็นชัดเจนว่าเป็นการสอนคนให้เป็นคน ให้มีอาชีพ ให้พึ่งพาตนเองได้ แต่ปัจจุบันเวลาเปลี่ยนสังคมเปลี่ยน ทำให้วิถีชีวิตคนเปลี่ยน การศึกษาเล่าเรียนก็เปลี่ยนตาม ระบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย ถูกนำมาใช้จนครบแทบตามไม่ทัน วันนี้แบบหนึ่ง พรุ่งนี้อีกแบบหนึ่ง วันๆ ต้องอยู่กับเอกสาร ครั้นเรียนจบแต่ระดับก็ไม่สามารถหางานทำได้ งานที่ได้ก็ไม่ตรงกับสิ่งที่เรียนมา จึงเป็นปัญหาการศึกษาที่ไม่ต่อเนื่อง ครั้นจะศึกษาระดับที่สูงก็ไม่มีเงินเป็นค่าใช้จ่าย เมื่อเรียนจบออกไปก็ไม่มีสิ่งรองรับว่าจะได้งานทำ ดังนั้นโอกาสในการศึกษาต่อจึงเป็นของประชาชนที่มีรายได้สูง

ประการที่ ๓ การกระจุกตัวของอำนาจการบริหารจัดการ ก่อนที่จะมีพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ ๒๕๔๒ เห็นได้ชัดเจนว่าการบริหารจัดการการศึกษาไทยนั้น มีหน่วยงานที่รับผิดชอบคือกระทรวงศึกษาธิการ แล้วก็แตกกระจายไปหลายกรมและกอง ทั้งที่อยู่ส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ปัจจุบันภายใต้กระทรวงศึกษาธิการก็มีระเบียบว่าด้วยการแบ่งส่วนราชการ ในกระทรวงขึ้น และที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาคือ สำนักงานปลัดกระทรวง(สป.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา(สอศ) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ) ตามโครงสร้างดังกล่าวพยายามที่จะกระจายงานด้านการบริหารลงสู่พื้นที่ โดยกำหนดให้มีเขตพื้นที่การศึกษา ทั้งหมดทั่วประเทศ ซึ่งทำให้พื้นที่การบริหารทางการศึกษาแคบลง แต่ก็ยังมั่นใจไม่ได้ว่า อำนาจทางการบริหารการศึกษาของผู้อำนวยการเขตพื้นที่ จะดันอำนาจของนักการเมืองได้หรือไม่ ทั้งที่รู้ว่า การศึกษาสำคัญ ยิ่งกว่าการที่จะเอามาเป็นเรื่องการเมือง

ประการที่ ๔ กระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งหากมองในแง่ของความเจริญก้าวหน้าทางวัตถุ น่าจะเป็นสิ่งที่ภาคภูมิใจที่เราสามารถมีอะไรเหมือนที่ฝรั่งเขามี และเป็นตามที่ฝรั่งเขาเป็น ถ้าการมีและการเป็น ดำเนินไปภายใต้ภูมิปัญญาของเราเอง แต่ส่วนใหญ่เราไปหลงใหลได้ปลื้มกับสิ่งที่เขาผลิตหรือมีมาแล้ว ในขณะที่เดียวกันก็ทิ้งสภาพความเป็นจริงหรือภูมิปัญญาของตนเอง และเกิดการไม่ยอมรับ ในที่สุดภูมิปัญญาเหล่านั้นก็สลายไป ดังนั้นระบบโลกาภิวัตน์ หากมองในแง่ของ

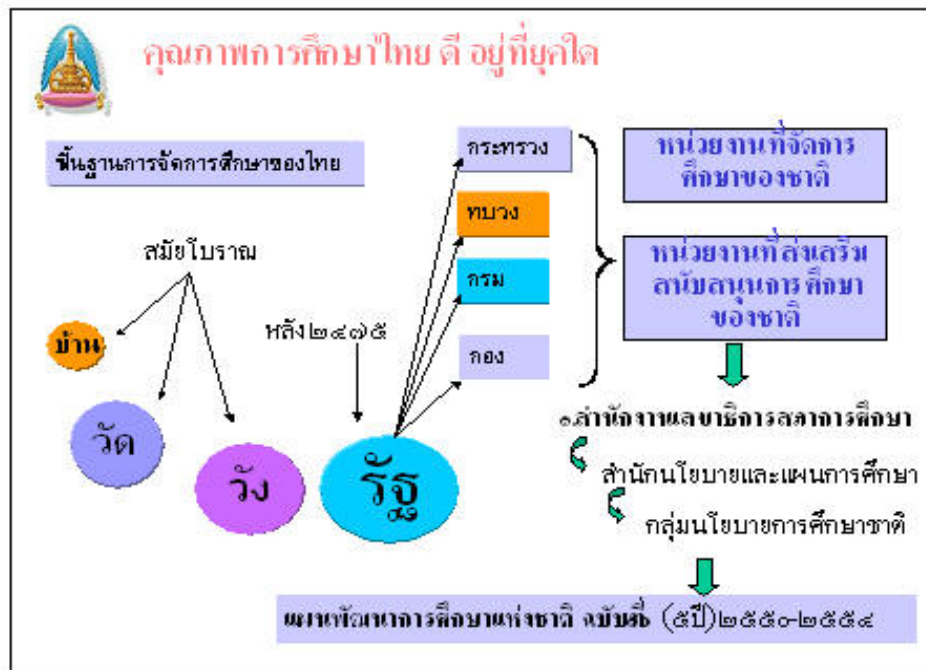
วัฒนธรรมประเพณี คือสิ่งที่ทำลายล้างระบบภูมิปัญญาและทรัพยากรธรรมชาติ แต่หากมองในแง่ของการศึกษาที่ประกอบด้วยปัญญา โลกาภิวัตน์คือเกาะป้องกันตัว ที่จะนำชีวิตไปสู่ความอยู่รอดในสังคม

คุณภาพการศึกษาไทย

หากมองย้อนดูพื้นฐานการจัดการศึกษาของไทยในยุคโบราณ การเรียนการสอน อยู่ที่ บ้าน วัด วัง และโรงเรียนมีพระและครูเป็นผู้สอน ภายหลัง พ.ศ.๒๔๗๕ รัฐบาลได้พยายามเอาการศึกษามาเป็นประเด็นหลักในการพัฒนาประเทศ โดยกำหนดไว้ว่า รัฐจะต้องดำเนินการจัดการศึกษาให้กับประชาชนทุกคนให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง การศึกษาที่จัดโดยรัฐก็เจริญรุดหน้าตามลำดับ มีการปรับหลักสูตรเมื่อปีพ.ศ. ๒๕๒๐ และ๒๕๓๕ ตามลำดับ จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ก็ได้มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และมีระบบการปฏิรูปการศึกษา มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

คุณภาพการศึกษาของไทยในอดีตที่ไม่ไกลนัก ในภาพรวมพบว่า การศึกษาในแต่ละยุคนั้นก็มีความคุณภาพในระดับหนึ่ง หากมองในแง่ของคุณภาพชีวิต หลังจบการศึกษาที่เรียนในวัดและโรงเรียน ถือว่ามีคุณภาพมาก สิ่งสะท้อนที่เรามองเห็น คือความเป็นอยู่แบบเรียบง่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือย มีความซื่อสัตย์สุจริต สภาพจิตใจไม่เร่าร้อน เป็นอยู่แบบพอเพียงอย่างมีสติ แต่หากเทียบกับปัจจุบันที่โลกต่างยกย่องว่าเจริญ การศึกษาไม่มีพรมแดน จะเรียนที่วัด วัง โรงเรียน โรงแรม โรงงานหรือโรงพยาบาล การศึกษาต้องมีคุณภาพเพราะมีบทบาทบัญญัติกำหนดไว้ จึงมีคำถามต่อว่าคุณภาพการศึกษาที่ว่าดีอยู่ที่ตรงไหน จะอยู่ที่ครูผู้สอน อยู่ที่ตัวผู้เรียน อยู่ที่สถานที่เรียน หรืออยู่ที่หลักสูตร หากคุณภาพเกิดขึ้นทุกส่วนดังกล่าว คงไม่มีคำว่าการประกัน แต่เพื่อให้เกิดความมั่นใจ การประกันคุณภาพการศึกษาไทยจึงเกิดขึ้น จะอยู่ในยุคใดก็อยู่ที่แง่คิดและมุมมอง แต่เราคงปฏิเสธไม่ได้ว่า ในยุคนี้เราต้องร่วมกันสร้างสรรค์การศึกษาให้ทรงคุณภาพเพื่อคุณภาพของคน คุณภาพของประเทศไทย

๔๗๖ รวบรวมความทางวิชาการ
เรื่อง “มหาจุฬาริชาการ”

คุณภาพการศึกษาต่างประเทศ

เมื่อพูดถึงคุณภาพการศึกษา เราต้องมองถึงวิสัยทัศน์ของผู้นำ แผนการศึกษาของชาติ และเมื่อเทียบกับนานาชาติเราอยู่ตรงไหน ได้มีผู้ศึกษาเปรียบเทียบวิสัยทัศน์ทางการศึกษาของต่างประเทศ พบว่า ๕ ปีที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ในยุคแรกของการประกันคุณภาพทางการศึกษา หลายประเทศได้พยายามกำหนดวิสัยทัศน์ทางการศึกษาของตนเองไว้อย่างชัดเจน เช่น สหรัฐอเมริกา ในอนาคตประชาชนชาวอเมริกันจะต้องประสบกับการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจที่รุนแรงจากนานาชาติประเทศทั่วโลก สหรัฐจะดำรงความเป็นผู้นำให้ได้ จำเป็นต้องพัฒนาการศึกษาให้ประชาชนมีความรู้ความสามารถเทียบทันกับนานาชาติประเทศ เช่น

ในประเทศญี่ปุ่น ที่ผ่านมาได้ให้ความสำคัญของสังคมและการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มมากเกินไป จึงได้หันมาให้ความสำคัญของปัจเจกบุคคลมากขึ้น และสนับสนุนให้ประชาชนได้รับการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาให้ทันความเปลี่ยนแปลงของโลก ตลอดทั้งความเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่ยุคโลกาภิวัตน์ โดยเน้นความเป็นนานาชาติสังคมสารสนเทศ และการศึกษาตลอดชีวิต

ออสเตรเลีย มุ่งหวังที่จะให้ปัญญาสากล่าวด้วยสิทธิมนุษยชนที่ว่า “ทุกคนมีสิทธิในการศึกษา” ซึ่งเป็นจริงเฉพาะระดับมัธยมศึกษา ในขณะที่เดียวกันต้องให้การศึกษาที่มีคุณภาพสูง ผู้เรียนมีทักษะที่ยืดหยุ่น และพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนในบรรยากาศการแข่งขันทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

เกาหลี จัดการศึกษาเพื่อความเหมาะสมกับโลกในอนาคต การจัดการศึกษาต้องมุ่งเน้นความสำคัญของผู้เรียน มีความหลากหลายเป็นอิสระในทางการบริหาร เน้นความเป็นเลิศ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการศึกษาดลอดชีวิต

สิงคโปร์ จัดการศึกษาที่เน้นองค์ความรู้ความเข้าใจ ความเป็นมาของชาติบ้านเมือง เพื่อการดำรงอยู่ร่วมกันด้วยดีของกลุ่มชนต่าง ๆ ที่ประกอบเป็นชาติสิงคโปร์ ในด้านการพัฒนาในด้านทักษะการคิดและกระบวนการมากกว่าเน้นความรู้และความจำ เน้นเทคโนโลยีสารสนเทศ และการศึกษาต่อเนื่อง

นิวซีแลนด์ มีระบบการบริหารที่เน้นประสิทธิภาพก่อให้เกิดคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน มีความสามารถในการแข่งขันกับนานาชาติสูง มีความเป็นเลิศ มีความเสมอภาคและการยอมรับนับถือ วัฒนธรรมของเผ่าพันธุ์ต่าง ๆ โรงเรียนเป็นหน่วยจัดการพื้นฐาน ด้วยความร่วมมือในลักษณะหุ้นส่วนกับชุมชน^๒

จะเห็นว่าแต่ละประเทศ ต่างก็มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนเพื่อพัฒนาการศึกษาของตนในการที่จะนำไปสู่ความเป็นเลิศตามที่ตนถนัด จะเห็นความเป็นพลวัตตามกระแสของสังคมโลกอยู่ตลอดเวลา อย่างไม่หยุดนิ่ง

^๒ กมล สูดประเสริฐ, **วิสัยทัศน์ทางการศึกษา ทิศทางที่ไทยต้องทบทวน**, กรุงเทพมหานคร, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย : ๒๕๔๑. หน้า ๑๖๑-๑๖๓.

๔๗๘ รวบรวมบทความทางวิชาการ
เรื่อง “มหาวิทยาลัยวิชาการ”

วิสัยทัศน์การศึกษาไทย

การศึกษาได้กำหนดวิสัยทัศน์ทางการศึกษาของชาติไว้ เป็นมาตรฐานการศึกษาของชาติ มีอุดมการณ์สูงสุดคือ **การจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิตและการสร้างสังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้** เพื่อให้เป็นไปตามอุดมการณ์ดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับชาติ จึงได้กำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ความสำเร็จไว้เป็น ๓ มาตรฐาน ๑๑ ตัวบ่งชี้ ได้แก่^๓

มาตรฐานที่ ๑ คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก เป้าหมายอยู่ที่การพัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็น คนดี คนเก่ง และมีความสุข โดยมีการพัฒนาที่เหมาะสมกับช่วงวัย ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ตรงตามความต้องการ ทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และทักษะ คุณธรรมและจิตสำนึกที่พึงประสงค์ แลอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

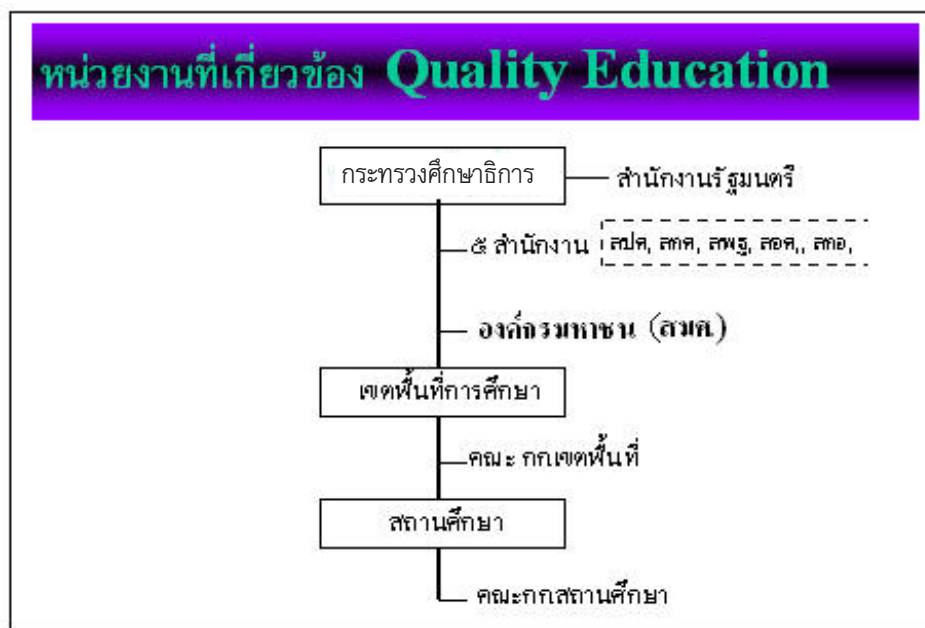
มาตรฐานที่ ๒ แนวการจัดการศึกษา เป้าหมายอยู่ที่การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนเห็นแบบอย่างที่ดี ได้ฝึกการคิด ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ที่หลากหลาย ตรงตามความต้องการ และมีความสุขในการเรียนรู้ ครู ศึกษานิเทศก์และผู้เรียนเป็นรายบุคคล เตรียมการสอนและใช้สื่อที่ผสมผสานความรู้สากลกับภูมิปัญญาไทย จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดหาและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และพัฒนาความคิดของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ ๓ แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และสังคมแห่งความรู้ เป้าหมายอยู่ที่การเรียนรู้ องค์ความรู้ นวัตกรรม สื่อ และเทคโนโลยี เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ การส่งเสริมและสร้างกลไกเพื่อให้คนไทยทุกคนมีโอกาสและทางเลือกที่จะเข้าถึงปัจจัยและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย โดยได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคม

^๓ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. **คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา**, กรุงเทพฯ: บริษัทจุดทอง. ๒๕๔๙.

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษาไทยนับตั้งแต่สภาการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งทำหน้าที่พัฒนามาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งทำหน้าที่พัฒนาและจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย พร้อมทั้งดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามระบบของตนเอง และการประกันคุณภาพการภายนอกตามกรอบของสำนักงานรับรองมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา(สมศ.)และให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการมีใช้ภาระใหม่ที่เพิ่มเติม

เพื่อให้เห็นความเป็นพลวัตของคุณภาพการศึกษาไทยภายใต้ภารกิจ อำนาจ หน้าที่ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ถือว่าเป็นหน่วยงานที่ต้องทำการศึกษาไทยให้มีคุณภาพ ด้วยหลักและวิธีการที่กำหนดคือระบบการประกันคุณภาพการศึกษา (QA System) ๓ ขั้นตอนคือ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพภายใต้ ๒ ระบบใหญ่ คือ การประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก ที่ต้องประเมินภายในทุก ๑ ปีและภายนอกทุก ๕ ปี

๔๘๐ รวบรวมบทความทางวิชาการ เรื่อง “มหาคุหาวิชาการ”

ปัจจุบันสถานศึกษาได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก (พ.ศ.๒๕๕๔-๒๕๕๕) จาก สมศ. และขณะนี้อยู่ในช่วงการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๕๗) ในภาพรวมสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจ ตื่นตัวและให้ความร่วมมือในระบบการประกันคุณภาพมากขึ้น โดยดำเนินการพัฒนาคุณภาพภายในสถานศึกษา เช่น การจัดทำแผนพัฒนาการจัดคู่มือพัฒนาบุคลากร จัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณ แผนการบริหารจัดการ และการรายงานประจำปี

อย่างไรก็ตามผลที่ปรากฏดังกล่าว อาจยังไม่มั่นใจได้ว่าคน คือผู้เรียน หรืองานคือเอกสาร ที่ปรากฏ มีคุณภาพ ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องทบทวนเมื่อรู้ว่าสถานศึกษาต่างมีเอกสารหลักฐานพร้อม แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนตกต่ำ ซึ่งในรอบที่สองนี้ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา ได้กำหนดจุดประสงค์ ในรอบสองนี้คือ การประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา กระตุ้นให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานแบบก้าวกระโดดอย่างต่อเนื่อง โดยอิงมาตรฐานขั้นต่ำ อิงพัฒนาการ และผลสัมฤทธิ์ตามแผน

นอกจากนี้ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา ยังได้กำหนดอุดมการณ์ หลักการและมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประเมินในรอบสองไว้แต่ละระดับดังนี้

๑. อุดมการณ์ หลักการและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย ประถมและมัธยม

เป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับต้น เพื่อวางรากฐานชีวิตของเด็กไทยให้เจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ มีพัฒนาการสมวัยอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา บนพื้นฐานความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล หลักการของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ยึดหลัก ๕ ประการ คือ

๑. หลักการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม
๒. หลักการจัดประสบการณ์ที่ยึดเด็กเป็นสำคัญ
๓. หลักการสร้างเสริมความเป็นไทย
๔. หลักความร่วมมือ
๕. หลักแห่งความสอดคล้อง

คุณภาพคน คุณภาพงาน คุณภาพการศึกษา

มาตรฐานการศึกษาาระดับปฐมวัย ที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา ใช้เป็นกรอบในการประเมิน กำหนดไว้ ๓ ด้าน ๑๔ มาตรฐาน ๕๐ ตัวบ่งชี้ และระดับประถม และมัธยม กำหนดไว้ ๑๔ มาตรฐาน ๖๐ ตัวบ่งชี้ โดยมีแบ่งออกเป็น ๓ ด้านคือ ด้านผู้เรียน ด้านครู และด้านผู้บริหาร ทั้งหมด ๑๔ มาตรฐานเช่นเดียวกัน ดังนี้

มาตรฐานด้าน ผู้เรียน มี ๗ มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ ๑ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

มาตรฐานที่ ๒ ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี

มาตรฐานที่ ๓ ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะดนตรีและกีฬา

มาตรฐานที่ ๔ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์

มาตรฐานที่ ๕ ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

มาตรฐานที่ ๖ ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ ๗ ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

มาตรฐานด้านครู มี ๒ มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ ๘ ครูมีคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอมี ๕ ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ ๙ ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานด้านผู้บริหาร มี ๕ มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ ๑๐ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ

๔๘๒ รวมบทความทางวิชาการ
เรื่อง “มหาจุฬาริชาการ”

มาตรฐานที่ ๑๑ สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา

มาตรฐานที่ ๑๒ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานที่ ๑๓ สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

มาตรฐานที่ ๑๔ สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

๒. **อุดมการณ์ หลักการและมาตรฐานการศึกษาอาชีวศึกษา**

อุดมการณ์ในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ คือการพัฒนากำลังคนระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดคุณภาพตามสมรรถนะอาชีพที่กำหนดไว้ โดยจัดในสถานศึกษาของรัฐ เอกชน สถานประกอบการหรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานสากล ทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาชาติ ปรัชญาการอาชีวศึกษา ภายใต้การสนับสนุนทรัพยากรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพให้มีศักยภาพในการพัฒนาประเทศ

อาชีวศึกษาจึงยึดหลักการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และเพื่อให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษา พัฒนาได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต อันเป็นเงื่อนไขไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ สามารถพึ่งตนเองได้และแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ มาตรฐานการศึกษา อาชีวศึกษาได้กำหนดไว้ ๖ มาตรฐาน ๓๔ ตัวบ่งชี้ ได้แก่

มาตรฐานที่ ๑ ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาวิชาชีพ

มาตรฐานที่ ๒ หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

มาตรฐานที่ ๓ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

มาตรฐานที่ ๔ การบริการวิชาชีพสู่สังคม

มาตรฐานที่ ๕ นวัตกรรมและการวิจัย

มาตรฐานที่ ๖ ภาวะผู้นำและการจัดการ

๓. อุดมการณ์ หลักการและมาตรฐานการศึกษาอุดมศึกษา

เป็นการจัดให้แก่ผู้ที่กำลังจะเป็นผู้ใหญ่หรือเป็นผู้ใหญ่แล้ว เป็นหน้าที่โดยตรงในการสร้างความเจริญงอกงามทางปัญญา ผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย ถือเป็นช่วงการศึกษา ระดับที่ ๕ มีอุดมการณ์ที่เน้นไปเพื่อการประกอบอาชีพ การดำรงชีพและการขยายพันธุ์ทางปัญญาสู่อนุชนรุ่นต่อไป หลักการศึกษามีความหลากหลาย แต่ละศาสตร์แบ่งเป็นสาขาวิชา แยกย่อย สถาบันการศึกษา จัดเป็นกลุ่มตามลักษณะการจัดการศึกษา ด้านมาตรฐาน การศึกษาอุดมศึกษา มีสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา(สกอ.) กำหนดเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของแต่ละสถาบันให้ได้มาตรฐานเน้นที่ กระบวนการ ส่วนสำนักงานรับรองมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ซึ่งเป็นหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษาได้กำหนดเกณฑ์ประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกไว้ทั้งหมด ๗ มาตรฐาน ๖๐ ตัวบ่งชี้หรือ ตามแต่กลุ่มสถานศึกษา ประกอบด้วย

มาตรฐานที่ ๑ ด้านคุณภาพบัณฑิต

มาตรฐานที่ ๒ ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ ๓ ด้านการบริการวิชาการ

มาตรฐานที่ ๔ ด้านการทํานำบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

มาตรฐานที่ ๕ ด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากร

มาตรฐานที่ ๖ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน

มาตรฐานที่ ๗ ด้านระบบการประกันคุณภาพ

จะเห็นได้ว่า อุดมการณ์ หลักการและมาตรฐานการศึกษาของแต่ละระดับนั้น มีความแตกต่างกันตามสภาพของพื้นฐานทางการศึกษา เมื่อเทียบกับมาตรฐานระดับปฐมวัย จะมี

๔๘๔ รวบรวมความทางวิชาการ เรื่อง “มหาคุหาวิชาการ”

รายละเอียดมากกว่าระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา เมื่อเทียบตัวบ่งชี้แต่ละมาตรฐานแล้ว พบว่า ปฐมวัยอยู่ที่มาตรฐานที่ ๑ มี ๖ ตัวบ่งชี้ ระดับประถมและมัธยมมาตรฐานที่ ๕ มี ๘ ตัวบ่งชี้ ระดับอาชีวศึกษามาตรฐานที่ ๒ มี ๑๒ ตัวบ่งชี้ ส่วนระดับอุดมศึกษามาตรฐานที่ ๕ มี ๑๑ ตัวบ่งชี้

ในปัจจุบัน หากสถาบันการศึกษา ไม่ได้เอ่ยถึงเรื่องของการประกันคุณภาพแล้วแสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญน้อย ความสำคัญในแง่ของความมั่นคงของสถาบัน และการยอมรับความเชื่อจากสังคม ไม่ว่าจะสถานศึกษานั้นจะมีขนาดใหญ่หรือเล็กก็ตาม ต่างให้ความสำคัญตระหนักในระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการศึกษาที่ต้องดำเนินการไปอย่างต่อเนื่อง และมีการจัดทำรายงานประจำปีเพื่อเปิดเผยต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

หลักการสำคัญในการประเมินคุณภาพรอบที่สอง ที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ) ได้กำหนดเป็นไว้ ๕ ประการ กล่าวคือ^๔

๑. เป็นการประเมินเพื่อมุ่งให้มีการพัฒนาการศึกษา ไม่ได้มุ่งเน้นเรื่องการตัดสินการจับผิด หรือการให้คุณ โทษ
๒. ยึดหลักความเที่ยงตรง เป็นธรรม โปร่งใส มีหลักฐานข้อมูลตามสภาพความเป็นจริง (evidence-based) และมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability)
๓. มุ่งเน้นในด้านการส่งเสริมและการประสานงานในลักษณะกัลยาณมิตรมากกว่าการกำกับควบคุม
๔. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพและการพัฒนาการจัดการศึกษาจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
๕. มุ่งสร้างความสมดุลระหว่างเสรีภาพทางการศึกษากับจุดมุ่งหมายและหลักการศึกษามาตรฐานที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ๒๕๔๒ โดยให้

^๔ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, **คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา** (ฉบับปรับปรุง : ธันวาคม ๒๕๔๙.)

คุณภาพคน คุณภาพงาน คุณภาพการศึกษา

เอกภาพเชิงนโยบาย แต่ยังคงหลากหลายในทางปฏิบัติ โดยสถาบันสามารถกำหนดเป้าหมายเฉพาะและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เต็มตามศักยภาพของสถาบันและผู้เรียน

ตามหลักการดังกล่าว มุ่งเน้นที่การพัฒนาด้านกระบวนการ การส่งเสริมการประสานงานการมีส่วนร่วม โดยเป้าหมายคือคุณภาพของการศึกษา ผลจากการดำเนินการดังกล่าว สำนักงานรับรองมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ก็**คาดหวังจะได้รับ** คือ

๑. เกิดการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เข้าสู่ระบบมาตรฐานสากล มีความเป็นเลิศทางวิชาการ ตามจุดเน้นและอัตลักษณ์ของแต่ละสถาบัน

๒. การใช้ทรัพยากรในการบริหารจัดการของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

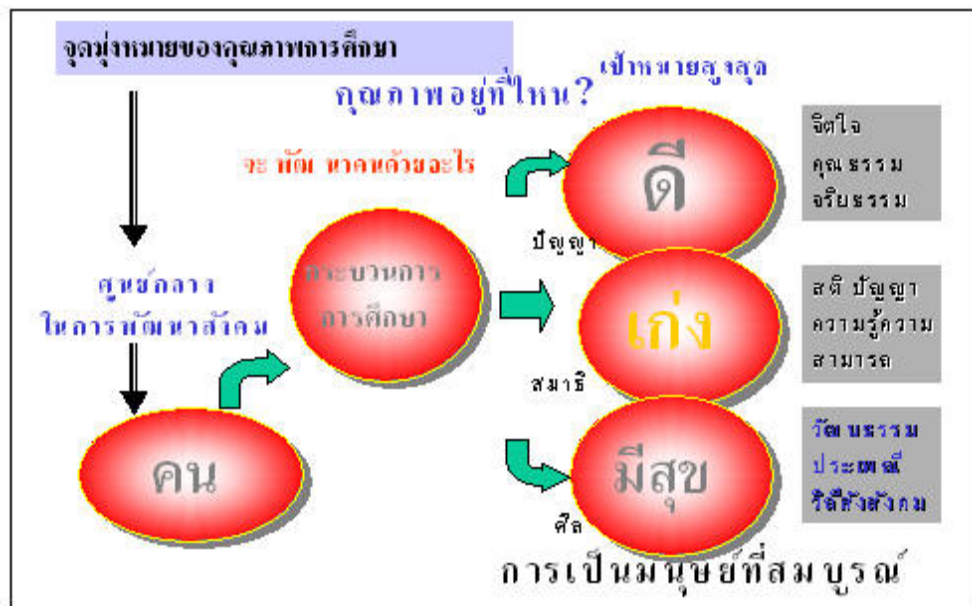
๓. การบริหารจัดการสถานศึกษา เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพทำให้การผลิตบัณฑิตทุกระดับ การสร้างผลงานวิจัย การให้บริการวิชาการ เกิดประโยชน์สูงสุด และตรงกับความต้องการของสังคมและประเทศ

๔. นักศึกษาผู้ประกอบการ ผู้จ้างงาน และสาธารณชน มีข้อมูลในการตัดสินใจที่ถูกต้องและเป็นระบบ

๕. สถาบันอุดมศึกษา หน่วยงานบริหารการศึกษา และรัฐบาล มีข้อมูลที่ต้องเป็นระบบในการกำหนดนโยบาย การวางแผน และการบริหารจัดการศึกษา

การศึกษาของไทยนั้น ได้เน้นมนุษย์เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ซึ่งจะต้องสร้างเจตคติและความพึงพอใจให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้เกิดความรักในการเรียน รักในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งในยุคโลกาภิวัตน์นั้นคนจะต้องมีหู ที่สามารถรับสัญญาณได้กว้าง มีสายตาที่มองได้ยาวไกล เพราะเป็นยุคที่มีการเชื่อมโยงทางด้านกายภาพ วัฒนธรรมและความเป็นระบบต่อเนื่อง ซึ่งจุดหมายปลายทางของการศึกษาไทยคือ ดี เก่งและมีความสุข คุณภาพมากขึ้น อยู่ที่จิตสำนึก

๔๘๖ รวมบทความทางวิชาการ
เรื่อง “มหาจุฬาริชาการ”

บทสรุป

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่กล่าวมา เป็นกระบวนการ เป็นกลไก เป็นยุทธศาสตร์ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ในการจัดการศึกษา มีคุณภาพมากหรือน้อย มีคุณภาพอยู่ที่คนคือผู้เรียน หรืออยู่ที่งานคือเอกสาร คน จึงเป็นศูนย์กลางของคุณภาพ การคำนึงถึงคุณภาพ คือจิตสำนึกที่มุ่งสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าตลอดเวลา ที่หลีกเลี่ยงไม่พ้นความรับผิดชอบ คือบุคลากรทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง ที่จะนำไปสู่คุณภาพที่พึงประสงค์ในอนาคต เมื่อคนได้รับการพัฒนาด้วยกระบวนการศึกษา โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ๓ ระดับ คือเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข จะคน หรืองานหรือการศึกษา หากทุกคนต่างกระทำตามหน้าที่ของตนอย่างเต็มความสามารถ เต็มตามศักยภาพคุณภาพจะอยู่ทุกที่ตลอดไป

